

AG 32 - Arbetshygien

Utsänt till: Sjögren, Folkesson, Gerhardsson,
Hammar, Hellenäs, Lundin, Mellqvist, K A Pers-
son, Ramberg, Sävemark, Trägårdh, Ulfvarson,
Wattman, Weman, Wemmert
För kännedom:
Kadefors, B Pekkari, Eva Lind-Båth

PROTOKOLL

Nr 56

fört vid sammanträde med AG 32 den **5 april 2000** på Svetskommissionen

Närvarande: Bengt Sjögren (ordf), Lars-Erik Folkesson, Gideon Gerhardsson, Mathias Lundin, Mette Ramberg, Göran Sävemark, Claes Trägårdh, Ulf Ulfvarsson, Klas Weman.

1. Godkännande av dagordning

Ny punkt 6 Arbetsmiljökurs. Isocyanater diskuteras under punkten 12. Dagordningen godkändes.

2. Föregående sammanträdes protokoll (nr 55)

Protokollet godkändes och lades till handlingarna.

3. Medlemmar i arbetsgruppen

Kvarstår att kontakta expertis på området LCA, Stefan Larsson, Esab, Rolf Linder, IVF, och någon från IVL. Medlemslistan skickades runt (**bifogas**).

4. Livscykelanalys (kort rapportering)

Hur förbättring för yttre miljön påverkar arbetsmiljön är ett bevakningsuppdrag som Arbetslivsinstitutet har. I övrigt inget att rapportera. Bevakningen fortgår.

5. Faktablad nr 5 om elmiljö (uppföljning)

Har gått till tryckeriet. 20.000 ex skall tryckas. (sekr. anm. finns nu att beställa på Svetskommissionens kansli). Kontakter tas angående möjliga distributionskanaler: Björn Hammar, VI, Bengt Grimsby, Metall. Trägårdh kollar vem på ASS som kan kontaktas. Arbetarskyddsnämnden? Weman mailar Lundin underlag för publicering på webbplatsen. Reklam görs i tidningen Svetsen.

Sävemark framlade en fråga från Bertil Pekkari, Esab, angående varningstexter på maskiner för folk med pacemakers i USA. Skall vi ha något liknande? Diskussion: Det bör skyltas vid ingången om det skall ha någon effekt. Arbetsmiljöskyltning finns i allmänhet långt in i verkstan.

Angående distribution av faktabladet: Samtliga ex levereras till Svetskommissionen. Möjliga distributörer av faktabladet är VI, Metallgruppen, ASS (Trägårdh kontrollerar), Arbetarskyddsnämnden. Lundin kontaktar övriga.

Detta faktablad publiceras vid de andra fyra på Svetskommissionens webbplats (Klas mailar underlaget). Marknadsföring av bladet skall ske i tidningen Svetsen (Weman och Lundin författar).

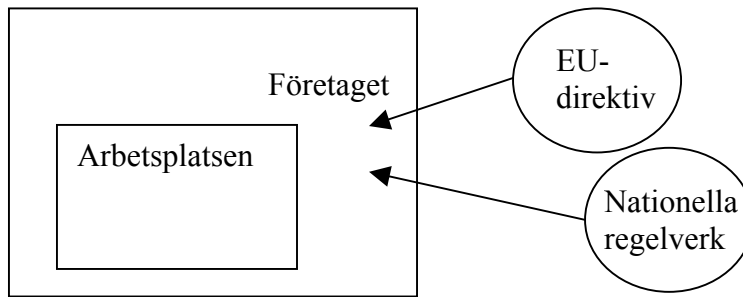
6. Arbetsmiljökurs

Stellan Carlson presenterade förslag till kursprogram, syfte och målgrupp som diskuterades. Ett antal detaljer justerades. Samtliga menade att en dag var knappt om tid. Att skrämmas med påföljd är inte avskräckande, eftersom arbetsmiljöbrott sällan beivras. Fokusera på riskerna är en bättre vinkling. De

<i>Postadress/Postal address</i>	<i>Besöksadress/Office address</i>	<i>Telefon/Telephone</i>	<i>Telefax</i>	<i>E-mail</i>	<i>Bankgiro</i>
Svetskommissionen				svetskom@svets.a.se	711-2154
Box 5073	Grev Turegatan 12A	Nat. 08-791 29 00	Nat. 08-679 94 04	Web location	Postgiro
S-102 42 Stockholm	Stockholm, Sweden	Int. +46-8-791 29 00	Int. +46-8-679 94 04	www.svets.a.se	53917-1

stora problemen för industrin är hälsopåverkan, ex. vilken ventilation behövs för att möta nya material?

Mette Ramberg nämnde den myndighetsföreskrivna arbetsmiljökursen i Danmark för svetsning i rostfritt stål. Mette ritade en skiss för att förtydliga fokus på rätt målgrupp (miljöansvariga):



”Svårt med breda målgrupper för den här typen av kurs”.

Klas Weman berättade om arbetsmiljömaterial från Esab som är klart inom några veckor. Folkesson berättade om Arbetarskyddsnämndens material om buller ”Gratis bullerbekämpning”, samt Goda råd om vibrationer från Lindholmen och ADI-broschyerna.

Företagen har tyvärr lågt intresse att ens skicka folk på gratisutbildning på området.

Stellan berättade att intresse visats från Metall att samverka kring sådana här kurser. Ulfvarsson föreslog en ambulerande kurs.

Gideon Gerhardsson berättade att det är Föreningen för arbetarskydd som har pengarna för utbildningen av skyddsombud. Hans Augustsson skulle kunna ge en breffing om skyddsombudens utbildning.

Stellan bad tillsist mötesdeltagarna att fundera över personer som kan vara lämpliga som föredragshållare.

7. Varuinformation för tillsatsmaterial

Mathias Lundin presenterade kort det jobb som tidigare lagts ned på detta och frågade gruppen om fortsatt intresse för att ta fram rekommendationer (för publicering t.ex. i tryckt blad eller på webben). Det är mycket för ett enskilt företag att skilja mellan rekommendation och direktiv. Göra en skillnad!? Mötet beslutade att Mathias bilägger det förslag som skrivits med föreskriftens text kursiv. Synpunkter på detta skickas till Mathias före nästa möte. (Sokr.anm. Då det tagit tid med detta och följaktligen protokollet ber jag medlemmarna att förbereda kommentarer på **bifogade** förslag till mötet 12/10)

8. Standardisering

Läget har ej förändrats väsentligt sedan föregående protokoll.

Göran Sävemark berättade att prEN ISO 15011-1, Provtagning av luftburna partiklar, blev väldigt urvattnad – svårt att göra jämförelser mellan olika leverantörer. En lustig kommentar i sammanhanget var att man klagat över dyr mätning när metoden inte är direkt angiven.

9. Gränsvärden, nuläget

Claes Trägårdh rapporterade att det hänt en del sedan sist. Ny gränsvärdeslista (delades ut) klar i förra veckan. Innehåller 13 st nya ämnen och 5 st som får sänkta gränsvärden. Den nya föreskriften kommer att heta AFS 2000:3 Hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar, och är en hopslagning av ett antal föreskrifter. Detta görs för att förenkla regelmassan och minska antalet paragrafer (upprepning). Värt att notera för vår del är att nytt gränsvärde för mangan är 0,4 mg/m³ (total) och 0,2 mg/m³ (respirabelt).

Bifogas lista över alla förändringar samt bruttolista över de ämnen som testats.

I övrigt ersätts ”Farliga ämnen” av AFS 2000:4 ”Kemiska arbetsmiljörisker”. Dessa båda blir de två ”portalföreskrifterna”.

Gränsvärdet för mangan kommer att sänkas i omgångar. Det finns ett planeringsvärde på 0,2 mg/m³ (sker om ca 3 år efter 1 januari 2001 då de nya föreskrifterna träder i kraft). IIW har gjort en stor undersökning i USA på labbråttor. Ett överskott på järn minskar effekterna av Mn i kroppen. Bengt menar att man vid järnbrist lättare tar upp metaller i kroppen. (”Tyskarna framhåller att nordiska männi-

skor är mer känsliga”. Att lösningsmedel kan orsaka hjärnskador har också tidigare varit ett nordiskt fenomen. Bengt menar att kunskapen på området är avgörande, inget annat).

Från EU kommer gränsvärden där de flesta är vägledande. Det finns två sorter, indikativa och tvingande. De som är tvingande är få (t.ex. Bensen) och berör inte svetsning. Kemiska agensdirektivet trycker hårt på att kemisk riskbedömning skall dokumenteras.

Successivt kommer man att gå över från totaldamm till inhalerbart damm.

En ny föreskrift är på gång: ”Arbetslokalernas utformning”, ventilation o.s.v.. Skall på remiss i höst och beräknas komma sent 2001.

Alla föreskrifter går att hämta på www.arbsky.se

10. Cancerrisken vid svetsning

Bengt berättade att i kriteriegruppen på Arbetslivsinstitutet skriver underlag till ASS, men bara m.a.p. dos/respons-samband – vad som påverkar organismen. Vad gäller Cr^{+6} menar Bengt att det inte finns någon skillnad beroende på var det uppstår och är att betrakta som cancerframkallande. Man har även sett effekter på njurarna. I kromateringsindustrin har man sett skador på näsan (kromsyra). Det vetenskapliga underlaget kommer att distribueras till AG 32 så fort det är godkänt i kriteriegruppen.

Mathias läste ur en rapportering från Com VIII-mötet (IIW) 6-7/3 2000 i Göteborg (**bifogas**), och deras syn på saken. Klart bevis mellan svetsning och överrisk för lungcancer finns och överrisken är ungefär 2 för svetsare efter ett helt yrkesliv. Inget samband har dock kunnat påvisas mellan svetsrök och ökad lungcancerrisk (se vidare bilaga).

Bengt hänvisade även till en (metaanalys – sammanställning av flera forskningsresultat) som han gjort 1994 och som tar hänsyn till asbest och rökning, och där det framkommer att överrisken för cancer är 1,9 för svetsare. Moulin har gjort samma sak menar att ingen skillnad finns mellan vanlig svetsning och rostfri svetsning.

Bengt menar att det är svårt att förstå att Fe skulle vara cancerframkallande.

Man använder idag betydligt mer air stream hjälmar osv än för bara 5 år sedan.

Vi avvaktar vetenskapligt underlag för krom från kriteriegruppen och skriver sedan artikel eller motsvarande.

11. Kort rapportering från:

(a) *Arbetarskyddsstyrelsen*

Inget övrigt utöver vad som sagts under punkten 9.

(b) *IIW Commission 8*

Göran Sävemark, Esab Göteborg, stod värd för senaste mellanmötet med VIII:an. Mathias delade ut en kort rapport från mötet (diskuterades under punkt 10, **bifogas**). Göran och Mathias rapporterade kort om övriga händelser.

Till protokollet **bifogas** även VIII-1864:00, 1866:00 och 1888:00 som diskuterats under mötet i Göteborg.

(c) *Svetskommissionen*

Mathias rapporterade om arbetet med webbplatsen och påminde om den arbetsarea som står till gruppens förfogande för intern spridning av information samt om den möjlighet till informationsspridning som finns i övrigt. T.ex. ligger faktablad 1-4 publicerade under teknisk info/hälsa&säkerhet.

(d) *Rådet för Arbetslivsforskning (RALF, tidigare AMF)*

RALF har spelat ut sin roll med avseende på svetsning och stryks därför från rapporteringspunkten.

(e) *KTH* (f) *International Agency for Research on Cancer (IARC)*

Inget att rapportera

(f) *International Agency for Research on Cancer (IARC)*

Inget att rapportera.

(g) Arbetslivsinstitutet

Bengt Sjögren berättade om omorganisation av institutet. Indelning i regionala program. Bengt berättar mer ingående nästa gång.

(h) IVF

IVF har arbetsgrupper för kemiska risker och LCA.

12. Övriga frågor.

Sveriges provning och forskningsinstitut har en tidskrift som man kan hämta på <http://www.sp.se/sv/general/publ/magazines.htm> .

Lars-Erik Folkesson berättade att Gunnar Jönsson, FOA, fick pengar 1996 till att göra studier på filter. Han har fått förnyat uppdrag på vilka filter som skyddar och vilka som inte skyddar. Idag: Kolfilter med partikelfilter skyddar. Men det är skillnad mellan kol och kol. Det är intressant för industrin att veta vilka filter man skall köpa. FOA:s rapport skall bli intressant att följa upp vid nästa möte.

Apropå uppföljningen angående indikationer om mycket lågt "EU-gränsvärde" (sänkning med en tiopotens) för NO₂ rapporterar Claes Trägårdh att det inte finns något underlag för en sänkning av gränsvärdet. Om man inte tar tekniska och ekonomiska hänsyn angående nämnda indikativa gränsvärden kan man t.ex. aldrig hålla en gruva igång. Claes menar att det aldrig kommer som ett tvingande gränsvärde och att det inte är realistiskt med en sänkning med en tiopotens. Kerstin Wahlberg på ASS har hand om bevakningen. Claes lovar att rapportera så fort något händer.

13. Nästa möte.

Nästa sammanträde äger rum **måndagen den 9 oktober 2000** på Svetskommissionen.

Vid protokollet

Mathias Lundin